IV

(Az EK-Szerződés, az EU-Szerződés és az Euratom-Szerződés alapján 2009. december 1-je előtt elfogadott jogi aktusok)

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. december 10.)

az Olaszország által a madárinfluenza megelőzésére hozott sürgős intézkedések keretében nyújtott C 31/06 (korábbi N 621/05) sz. állami támogatásról

(az értesítés a C(2008) 7802. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(2010/332/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután az érdekelt feleket a fenti rendelkezéseknek megfelelően felkérte észrevételeik megtételére és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) 2005. december 9-én kelt és 2005. december 13-án iktatott levelében Olaszország Európai Unió melletti Állandó Képviselete értesítette a Bizottságot a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése és a 2005. november 30-i 244. sz. törvény (244/05. törvény) 5. cikke alapján.

(2) 2006. február 14-i (hiv. szám: AGR 4535) és 2006. március 20-i (hiv. szám: AGR 7800) keltezésű telexeiben a Bizottság további tájékoztatást kért.

(3) Az olasz hatóságok 2006. március 2-án kelt és 2006. március 3-án iktatott elektronikus levelükben ismertették a Bizottsággal a 2006. január 10-i 2. sz. törvényhatározat átalakításáról szóló törvénytervezet 1a. cikkének (8) és (10)–(14) bekezdéseit. Az említett törvényhatározatot – módosításokkal – 2006. március 11-én 81. sz. alatt foglalták törvénybe (81/06. törvény). Ez a törvény módosítja a 244/05. törvény 5. cikkét. Az 1a. cikkben meghatározott rendelkezéseket (*Madárinfluenza Sürgősségi Alap* létrehozása) az N 322/2006 sz. állami támogatásra vonatkozó ügyirat keretében vizsgálták meg.

(4) Az olasz hatóságok 2006. április 20-án kelt és 2006. április 25-én iktatott elektronikus levelükben megadták a kért további tájékoztatást.

(5) A Bizottság 2006. június 13-án kelt levelében arra kérte az olasz hatóságokat, hogy döntését a 659/1999/EK tanácsi rendelet [1] 4. cikkének (5) bekezdésében előírt határidő 30 napos meghosszabbításával hozhassa meg, azaz 2006. július 26-ig – tekintettel a döntés lefordítására szükséges időre.

(6) Az olasz hatóságok 2006. június 22-én kelt és 2006. június 23-án iktatott elektronikus levelükben hozzájárultak a Bizottság által kért határidő-módosításhoz.

(7) A Bizottság 2006. július 5-én kelt levelében tájékoztatta Olaszországot azon döntéséről, hogy a szóban forgó támogatási intézkedések egy részével kapcsolatban megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

(8) 2006. július 19-én kelt és 2006. augusztus 3-án iktatott levelében Olaszország Európai Unió melletti Állandó Képviselete továbbította a Bizottságnak az olasz hatóságok észrevételeit a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló döntésre vonatkozóan.

(9) A Bizottság döntése az eljárás megindításáról megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában [2]. A Bizottság felhívta az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be a szóban forgó támogatással kapcsolatos észrevételeiket.

(10) A Bizottsághoz nem érkezett észrevétel az ügyben az érdekelt felek részéről.

(11) A Bizottság 2008. május 7-én kelt levelében további tájékoztatást kért az olasz hatóságoktól annak érdekében, hogy lezárhassa az ügyet. Az olasz hatóságok nem válaszoltak.

(12) A Bizottság 2008. október 30-án kelt levelében felszólítást küldött az olasz hatóságoknak. Az olasz hatóságok 2008. november 4-én kelt levelükben továbbították a Bizottságnak a 2008. május 7-i levélben kért információkat, megerősítve, hogy nem alkalmazták a 81/06. törvény 1a. cikkének (7) bekezdésével módosított, 202/2005. törvényhatározat 5. cikkének 1., 3a. és 3c. albekezdéseiben meghatározott intézkedéseket.

[1] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

[2] HL C 233., 2006.9.28., 5. o.

II. **A TÁMOGATÁS BEMUTATÁSA**

Cím

(13) Sürgős intézkedések a madárinfluenza megelőzésére

Jogalap

(14) A 2005. november 30-án törvénybe foglalt (244/05. törvény) ([3]) 2005. október 1-jei 202. sz. (DL 202/05) törvényhatározat 5. cikke, amelyet a 2006. január 10-i 2. sz. törvényhatározat átalakításáról szóló, 2006. március 11-i 81. sz. törvény (81/06. sz. törvény) 1a. cikkének (7) bekezdése módosított.

(15) A Mezőgazdasági Politikák Minisztériumának a baromfihúsnak a 244/2005. törvény ([4]) 5. cikkének 1. és 2. albekezdése szerinti piacról való kivonására vonatkozó rendelkezések végrehajtása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2006. január 13-i rendelete (2006. január 13-i rendelet).

(16) A 81/06. törvény ([5]) 1a. cikkének (8), (10), (11) és (12) bekezdése.

Költségvetés

(17) Az egyes intézkedések finanszírozására szolgáló forrásokat a nemzeti költségvetés biztosítja. Az olasz hatóságok 120 millió EUR költségvetési keretösszeget jeleztek, amely a következőképpen oszlik meg: 20 millió EUR élelmezési támogatás és 100 millió EUR a *Madárinfluenza Sürgősségi Alap* létrehozására.

Időtartam

(18) Az olasz hatóságok 2007. január 1-jéig szándékozták nyújtani a támogatást. Azonban ez idáig nem történt kifizetés ennek az eljárásnak a keretében.

Kedvezményezettek

(19) Baromfitenyészetek, vágóhidak és baromfihús-feldolgozó üzemek, nagybani baromfihús-forgalmazók és baromfitakarmányt előállító vállalatok.

Intézkedések

(20) A 81/06. törvény 1a. cikkének (7) bekezdésével módosított DL 202/05 törvényhatározat 5. cikke az alábbiakat írja elő:

a) 17 000 tonna baromfihús és egyéb baromfitermék felvásárlása a Mezőgazdasági Kifizető Ügynökség (AGEA) által humanitárius segítségnyújtás céljából (1. és 2. albekezdés);

b) az adó, a társadalombiztosítási járulék és a váltók fizetésének felfüggesztése a baromfitenyésztési ágazatban dolgozók részére (3a. albekezdés);

c) támogatások engedélyezése a baromfitenyésztő ágazatban bevezetett sürgősségi helyzet által sújtott baromfitenyésztő vállalkozások átalakítását és szerkezetátalakítást célzó hitelekre (3c albekezdés).

(21) A 81/06. törvény 1a) cikkének (8), (10), (11) és (12) bekezdése előírja a Mezőgazdasági Politikák Minisztériuma keretében egy *Madárinfluenza Sürgősségi Alap* (a továbbiakban Alap) létrehozását, amely 2006 évre 100 millió eurós felhasználható költségvetéssel rendelkezik:

a) a baromfitenyésztő ágazatban a megmentési célú támogatásokra és a szerkezetátalakításokra (a nehézségekkel küzdő vállalkozások számára biztosított, megmentési célú és szerkezetátalakítási állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatásoknak ([6]) megfelelően);

b) a tenyésztők kártalanítására a madárinfluenza megelőzését és felszámolását célzó közösségi, nemzeti vagy tartományi tervek életbe lépése miatt bekövetkezett jövedelemkiesés vagy rendkívüli kiadások, valamint az állatmozgásra vonatkozó megszorító intézkedésekből eredő közvetett károk vagy a termelés szüneteltetésének az egészségügyi hatóságok által elrendelt időszaka tekintetében;

c) a termelőtevékenység megszüntetését célzó állami támogatásokra (a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatások ([7]) 9. pontjának megfelelően – közösségi iránymutatások);

d) a baromfitartó gazdaságokban a biológiai biztonsági (*biosecurity*) és egészségügyi intézkedéseket célzó beruházásokra;

e) az állatok hatóság által elrendelt kényszervágására, az állatok jóléti szintjének javítása érdekében, a termelő létesítmények zsúfoltsága vagy állatmozgási tilalom esetén.

(22) A 81/06 törvény 1a. cikkének 12. albekezdése elrendeli, hogy az *Alap* által finanszírozott támogatások végrehajtási intézkedéseit a Mezőgazdasági Politikák Minisztériuma és az Egészségügyi Minisztérium határozatai által kell elfogadni. Az olasz hatóságok a 2006. április 20-i levelükben vállalták, hogy a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megfelelően bejelentik a Bizottságnál az említett határozatokat.

(23) 2006. május 23-án kelt és aznap iktatott elektronikus levelében Olaszország Európai Unió melletti Állandó Képviselete bejelentett – a Szerződés 88. cikkének 3. bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a Bizottságnál egy miniszteri határozattervezetet az *Alap* által finanszírozott támogatások végrehajtási intézkedéseire vonatkozóan. Ezeket az intézkedéseket az N 322/06 sz. állami támogatásra vonatkozó ügyirat ([8]) keretében jóváhagyták.

([3]) Az Olasz Köztársaság Hivatalos Közlönye, 2005.11.30., általános sorozat 279. sz., 44. o.
([4]) Az Olasz Köztársaság Hivatalos Közlönye, 2006.1.26., általános sorozat 21. sz., 50. o.
([5]) Az Olasz Köztársaság Hivatalos Lapja, 2006.3.11., Rendes melléklet, 58. sz.
([6]) HL C 244., 2004.10.1., 2. o.
([7]) HL C 28., 2000.2.1., 2. o.
([8]) Az „A” részt illetően a 2007.7.10.-én kelt, C(2007) 3249. sz. levélben; a „B” részt illetően a 2008.5.13.-án kelt, D(2008) 13797 sz. levélben (hivatkozási szám: AGR 11275).

(24) A Bizottság több ízben felhívta az olasz hatóságok figyelmét, hogy ne hajtsák végre a DL 202/05. sz. törvényhatározat 5. cikkében elrendelt intézkedést a fagyasztott hús humanitárius célú felvásárlására vonatkozóan. ([9])

(25) A 2006. január 13-i határozat, amely rendelkezik az AGEA által követendő szabályokról a Közösség területéről származó baromfitermékek felvásárlása során, a következő felvásárlási árakat írja elő:

Vágott test és darabolt húsrészek	EUR/kg friss hús	EUR/kg fagyasztott hús
Golden és/vagy Livourne-i csirke	2,40	2,10
„Vallespluga" csirke	2,40	2,10
Csirke	1,40	1,20
Csirkecomb	1,40	1,20
Csirkeszárny	1,00	0,80
Pulyka alsócomb	1,00	0,80
Pulykacomb	1,10	0,90
Pulykaszárny	1,00	0,80
Pulyka (mell)	1,30	1,10
Gyöngytyúk és kacsa	2,40	2,10

(26) A humanitárius célú segítségnyújtás keretében bármely, a baromfitenyésztésben és –feldolgozásban a határozat 2006. január 13-i hatálybalépését megelőzően legalább 12 hónapja működő, illetve a Kereskedelmi Kamaránál e tevékenységi körben nyilvántartásba vett természetes vagy jogi személy felajánlhatja termékét.

III. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁT KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK LEÍRÁSA

(27) A 81/06. törvény 1a. cikkének (8), (10), (11) és (12) albekezdéseiben előírt intézkedéseket, amelyek rendelkeznek e végső határozat (21) preambulumbekezdése a)–e) pontjaiban leírt források felhasználására szolgáló Alap létrehozásáról, az N 322/2006 sz. állami támogatásra vonatkozó ügyirat keretében vizsgálták. Azokat a közös piaccal összeegyeztethetőnek ítélték ([10]), mivel megfelelnek az iránymutatások ([11]). 4.1, 4.2, 9 és 11.4 pontjai vonatkozó feltételeinek.

(28) Ezért ez a határozat a (20) preambulumbekezdés a), b) és c) pontjaiban leírt alintézkedéseket érinti, amelyek 17 000 tonna baromfihús és egyéb baromfitermék humanitárius célra történő, AGEA általi felvásárlását fedik le – továbbá a baromfitenyésztő ágazat szereplőinek az adó, a társadalombiztosítási járulék és a váltók fizetésének felfüggesztését, valamint a támogatások engedélyezését a helyzet által sújtott baromfitenyésztő vállalkozások átalakítását és szerkezetátalakítást célzó hitelekre.

(29) A (20) preambulumbekezdésben leírt támogatások megfelelni látszanak az állami támogatás fogalmának abban az értelemben, hogy azokat állami forrásokból nyújtják; akár a közterhek beszedése alóli mentesítés, akár a baromfihús felvásárlási árának rögzítése formájában, valamint abban az értelemben, hogy a támogatás tárgyát képező termelő ágazatban ez hatással lehet a kereskedelemre Olaszország részesedését tekintve (2004-ben Olaszország a negyedik legnagyobb baromfihús-előállító volt az Unióban).

(30) A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentési célú és szerkezetátalakítási állami támogatása indoklására az olasz hatóságok nem szolgáltattak információt az alkalmazandó szabályok tükrében – különös tekintettel az iránymutatások ([12]) 11.4 pontjára, illetve a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentési célú és szerkezetátalakítási állami támogatására vonatkozó közösségi iránymutatásokra ([13]). Következésképpen a Bizottság nem tudta kizárni, hogy a tervezett támogatás nem működési támogatás lesz-e, azaz, hogy a támogatás irányul-e olyan költségek enyhítésére, amelyeket egy vállalkozásnak normál körülmények között, rendes működése során viselnie kell.

(31) A Bizottság ezért megindította az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást, mivel kételyei voltak a 81/06. törvény 1a. cikkének (7) bekezdésével módosított 202/05 törvényhatározat 5. cikkében foglalt intézkedések összeegyeztethetőségével kapcsolatban. A fent említett 88. cikk értelmében egy támogatás akkor tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal, ha az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődésének előmozdítására irányul, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

IV. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(32) Az eljárás megindítása után a Bizottsághoz nem érkezett észrevétel.

V. OLASZORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

(33) Az olasz hatóságok 2006. július 19-én kelt és 2006. augusztus 3-án iktatott levelükben küldték meg az eljárás megindításával kapcsolatos észrevételeiket.

(34) Az olasz hatóságok elsősorban arra hívják fel a Bizottság figyelmét, hogy a sürgősségi helyzet ellenére a különleges intézkedéseket még mindig nem fogadták el.

([9]) A 2005.12.12.-én kelt, D(2005)38372 sz. levélben (hivatkozási szám: AGR 31606), a 2006.3.20.-án kelt, D(2006) 9256 sz. telexben (hivatkozási szám: AGRI 7800) és a 2006.4.12.-én kelt, D(2006) 1927 sz. levélben (Fejlesztési Főigazgatóság).
([10]) Lásd a 7. lábjegyzetet.
([11]) Lásd a 6. lábjegyzetet.
([12]) Lásd a 6. lábjegyzetet.
([13]) Lásd az 5. lábjegyzetet.

(35) A következőkben az olasz hatóságok az eljárás megindításáról szóló határozat 18. pontjára hivatkoznak, miszerint a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében azok az állam által (bármilyen formában) nyújtott, a tagállamok közötti kereskedelemre is hatással lévő támogatások összeegyeztethetetlenek a közös piaccal, amelyek torzítják vagy torzítással fenyegetik a versenyt valamely vállalat vagy termelési tevékenység előnyben részesítésével.

(36) Ebből azt vezetik le, hogy az ésszerű és jogszabály szerinti értelmezés nem jelentheti az állami támogatások szisztematikus és abszolút tilalmát; azok kizárólag azokban az esetekben tiltottak, amikor a kereskedelmet torzítják vagy kiváltságos piaci helyzetbe hoznak egyes kedvezményezett vállalkozásokat.

(37) Az olasz hatóságok szerint jelen ügyben ezek az eshetőségek teljes mértékben kizárhatók, hiszen a jogalkotó szándéka csupán egy részleges és utólagos kompenzációt biztosító rendszer felállítása az ágazat krízisében elszenvedett esetleges veszteségek enyhítésére.

(38) Ennek kapcsán hangsúlyozzák, hogy különösen a b) pont szerinti intézkedéseket (az adó, a társadalombiztosítási járulék és a váltók fizetésének felfüggesztése a baromfitenyésztési ágazatban dolgozók részére (81/06. törvény 1a. cikke (7) bekezdése 3a. albekezdése) „*de minimis*” támogatásként alkalmazták volna, amennyiben az Olaszországnak odaítélt hároméves költségvetést nem meríti ki más intézkedés.

(39) Az olasz hatóságok az eljárás megindításáról szóló határozat 22. pontját idézik, amely a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti mentesítés adta lehetőségre hivatkozik, amely értelmében a közös piaccal összeegyeztethetők azok a támogatások, amelyek egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődésének előmozdítására irányulnak, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(40) Ebben a vonatkozásban tovább pontosítanak: a szóban forgó ügy kétséget kizáróan közismertté vált, és – mind dogmatikus, mind joggyakorlati szempontból megalapozott elvek szerint – a közismert dolgokat nem bizonyítási alapon kell bemutatni, mivel utóbbi csak akkor szükséges, ha a ténymegállapítás kétségbe vagy bizonytalanságba ütközik.

(41) Az olasz hatóságok arra is felhívják a Bizottság figyelmét, hogy amennyiben megítélése szerint a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja nem alkalmazható a javasolt intézkedésre, úgy azt a 87. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján kellene engedélyezni. Ez utóbbi kimondja, hogy a természeti csapások vagy egyéb rendkívüli események miatti károk helyreállítására irányuló támogatások összeegyeztethetők a közös piaccal.

(42) Az olasz hatóságok szerint az adott esetben az esemény rendkívüli jellegét már egyértelműen elismerte a Miniszterek Tanácsa, amikor elfogadta a 2771/75/EGK és a 2777/75/EGK rendelet rendkívüli piactámogatási intézkedések alkalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2006. április 25-i 679/2006/EK rendeletet ([14]).

(43) Az olasz hatóságok úgy vélik, hogy egy adott esemény, amelyet kivételesnek ítéltek a rendkívüli piaci intézkedések alkalmazása tekintetében, nem minősíthető megszokottnak olyan állami támogatások értékelésekor, amelyek ugyanazon sürgősségi helyzetre kívánnak választ adni.

(44) Végül az említett hatóságok megjegyzik, hogy maga a Bizottság is elismerte az esemény kivételes jellegét, amikor elfogadta az egyes tagállamok tojás- és baromfiágazatában végrehajtott bizonyos rendkívüli piactámogatási intézkedésekről szóló, 2006. július 3-i 1010/2006/EK bizottsági rendeletet ([15]).

VI. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

1. Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint tiltott állami támogatások

(45) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint azok az állam által (bármilyen formában) nyújtott, a tagállamok közötti kereskedelemre is hatással lévő támogatások összeegyeztethetetlenek a közös piaccal, amelyek torzítják vagy torzítással fenyegetik a versenyt valamely vállalat vagy termelési tevékenység előnyben részesítésével.

(46) E szöveg (20) pontjában leírt intézkedések megfelelnek az állami támogatás fogalmának, mivel gazdasági előnyhöz (a közterhek beszedése alóli mentesítés és a baromfihús felvásárlási árának rögzítése, amivel nem okoznak a közösségi piacon felesleget a madárinfluenza miatt) juttatnak egy meghatározott ágazatot (baromfitenyésztés), illetve közfinanszírozásúak (nemzeti költségvetés) és az említett támogatás vélhetően a kereskedelemre is hatással lehet.

([14]) HL L 119., 2006.5.4., 1. o.
([15]) HL L 180., 2006.7.4., 3. o.

(47) Az Európai Bíróság joggyakorlata szerint valamely vállalat versenyhelyzetének állami támogatással történő megerősítése általában torzítja a versenyt a versenytársak rovására, akik nem részesülnek hasonló támogatásban ([16]). A joggyakorlat rámutat, hogy sem egy támogatás viszonylag kis mértéke, sem a kedvezményben részesített vállalatok viszonylag kis mérete nem zárja ki eleve a tagállamok közti kereskedelem korlátozásának lehetőségét ([17]).

(48) Egy intézkedés akkor korlátozza a tagállamok közti kereskedelmet, ha az a más tagállamokból való behozatalt megnehezít vagy más tagállamokba való kivitelt megkönnyít. E tekintetben az a döntő, hogy ha a közösségen belüli kereskedelem a kérdéses intézkedés miatt másként alakul vagy félő, hogy másként alakul.

(49) A támogatás által kedvezményben részesített termék a tagállamok közti kereskedelem tárgyát képezi, és ezzel ki van téve a versenynek.

(50) Így a két kritériumot (kereskedelemre gyakorolt hatás és versenytorzítás) teljes mértékben kimeríti az intézkedés.

(51) Jelen intézkedés tehát a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

(52) Nem változtat a támogatás jellegének megítélésén az a tény, hogy a baromfi ágazat madárinfluenza miatti veszteségeinek kompenzálására irányul, ha egyszer kimeríti a 87. cikk (1) bekezdésében foglalt ismérveket, ahogyan az a vizsgált támogatás esetében fennáll. Ezzel szemben a jelen esetben alkalmazandó iránymutatások (amint azokat a 2005 évi bejelentés tartalmazza), illetve a 2007-2013 időszakban nyújtott mezőgazdasági és erdészeti állami támogatásokról szóló új közösségi iránymutatások ([18]) megteremtik a lehetőségét olyan támogatások juttatásának, amelyek a természeti csapások, a rendkívüli események, illetve a növény- vagy állatbetegségek miatt elszenvedett károk helyrehozatalát szolgálják.

2. **Az összeegyeztethetőség értékelése**

(53) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalom nem feltétlen. A közös piaccal való összeegyeztethetőség feltétele az, hogy a javasolt intézkedés a szerződés 87. cikkének (2) vagy (3) bekezdésében szereplő mentesítő lehetőségek valamelyikébe essen. A Bizottság tovább vizsgálja, hogy az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő mentesítés, illetve a 2000-2006 közötti állat-egészségügyi iránymutatások (amelyek a szóban forgó intézkedés 2005-ös értesítése pillanatában hatályosak voltak) alkalmazhatóak-e az ügyben.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdésében foglalt mentesítések

(54) Az olasz hatóságok az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontjára hivatkoztak, miszerint a közös piaccal összeegyeztethetők azok a támogatások, amelyek valamely rendkívüli esemény okozta károk helyreállítását célozzák. 2006. július 19-i válaszlevelükben a madárinfluenzát ilyen rendkívüli eseménynek nevezik

(55) Mivel sem a rendkívüli esemény, sem a „természeti csapás" fogalmára nem ad meghatározást a Szerződés, meg kell győződni róla, hogy az Olaszországot érintő madárinfluenza természeti csapásnak tekinthető-e a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében. Az állami támogatások általános, a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti, közös piaccal való összeférhetetlensége alóli kivételeket illetően a Bizottság állandó gyakorlata szerint a 87. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglalt „természeti csapás" és „rendkívüli esemény" fogalmakat szűken értelmezi, mint ahogy az az iránymutatások 11.2 pontjában is megjelenik.

(56) Az ilyen szűk értelmezés szükségességét egyértelműen megerősítette a Bíróság ([19]).

(57) Ez idáig a Bizottság a következőket sorolta a természeti csapások közé: földrengés, lavina, földcsuszamlás és árvíz. Rendkívüli eseménynek fogadta el a következőket: háború, belpolitikai zavargások, sztrájk és bizonyos feltételek mellett, illetve kiterjedésüktől függően a nukleáris vagy súlyos ipari balesetek, tűzesetek, amelyek nagy veszteségekkel zárulnak.

(58) Főszabályként a Bizottság az állat- vagy növénybetegségek esetében kizárólag a kitörés helyszínét tekinti természeti csapás vagy rendkívüli esemény sújtotta övezetnek. Ugyanakkor egy esetben rendkívüli eseményként ismert el egy állatbetegséget annak jelentős, példátlan kiterjedése miatt ([20]).

(59) A Bizottság állandó gyakorlata szerint a madárinfluenza állatbetegségnek ([21]) tekintendő és az iránymutatásokban jóval korábban lefektetett alapelveket kell alkalmazni az állat- és növénybetegségek elleni küzdelemben.

([16]) A Bíróságnak a C-730/79 sz. ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélete, (EBHT 1980, 2671. o., 11. és 12. bekezdések)

([17]) A Bíróságnak a C-142/87 sz. ügyben 1990. március 21-én hozott ítélete (EBHT 1990, I-959. o., 43. bekezdés), és a C-278/92, C-279/92 és C-280/92 sz. ügyekben, 1994. szeptember 14-én hozott ítélete (EBHT 1994, I-4103. o., 40–42. bekezdések)

([18]) HL C 319., 2006.12.27., 1. o.

([19]) A Bíróság C-73/03 sz. Spanyol Királyság kontra Bizottság ügyben 2004. november 11-én hozott ítéletének 37. bekezdése, valamint a C-346/03 és C-529/03 sz. Giuseppe Atzeni és társai egyesített ügyekben 2006. február 23-án hozott ítéletének 79. bekezdése.

([20]) Nevezetesen a BSE-válság által sújtott állattartók támogatása esetében – lásd: a 2001.7.27.-én kelt, D(2001) 290558 sz. levelet (hiv. szám: AGR 25807) a NN46/01 sz. ügyben; a 2001.11.9.-én kelt, D(2001) 292096 sz. levelet (hiv. szám: AGR 37860) a N 657/01 sz. ügyben; és a 2001.7.27.-én kelt, D(2001) 290526 sz. levelet (hiv. szám: AGR 25798) a N 437/01 sz. ügyben.

([21]) Ennélfogva szerepel az „Állat-egészségügyi Világszervezet (OIE) Betegséglistáján".

(60) Általánosságban elmondható, hogy a rendkívüli eseménynek – természetéből adódóan és a piaci szereplőkre gyakorolt hatása miatt – határozottan különböznie kell a megszokott körülményektől és ki kell lépnie a piaci működés rendes feltételei közül.

(61) Mindent számba véve, az Olaszország által szolgáltatott adatok alapján nem állapítható meg az említett betegség rendkívülisége; sokkal inkább annak ismétlődő jellege.

(62) Az olasz hatóságok szerint az esemény rendkívüli jellegét már egyértelműen elismerte a Miniszterek Tanácsa, amikor elfogadta a 679/2006/EK rendeletet, valamint a 1010/2006/EK rendeletet.

(63) Az említett esetekben a madárinfluenza-válság csökkenést eredményezett a baromfi- és tojásfogyasztásban egyes tagállamokban, ami erőteljes árcsökkenéshez vezetett. A tojás- és baromfihús-piacot szabályozó rendelet lehetővé tette, hogy az Európai Unió társfinanszírozásában kompenzációs intézkedéseket hozhassanak kizárólag azon gazdaságok esetében, ahol megjelent a madárinfluenza, valamint, hogy az állatszállításra vonatkozó korlátozást vezessenek be egyes állattartóknál állatorvosi utasításra. Semmilyen lehetőség nem volt közösségi támogatás nyújtására azon piaci problémák orvoslása céljából, amelyek a fogyasztói bizalom megingásából eredő eladáscsökkenésnek köszönhetőek. Az egyes tagállamokban tapasztalható piaci krízis súlyosságára való tekintettel a Bizottság 2006-ban jóváhagyta a piaci intézkedések legfeljebb 50 százalékos közösségi társfinanszírozását. A fennmaradó költségeket a nemzeti költségvetések állták.

(64) A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy az ágazatot érintő árzuhanás nem tekinthető a Szerződés szerinti rendkívüli eseménynek. Sokkal inkább konjunkturális körülményként fogható fel, mint amilyenre számos mezőgazdasági ágazatban találunk példát, és amelynek kiváltó okai közül egyik a kínálat kereslethez való igazításának nem megfelelő volta (a sertéságazatban megfigyelhető ciklikus áringadozások bizonyítják ezt). Léteznek tisztán kereskedelmi eredetű okok is, ahol szintén nem igazolható a rendkívüli esemény (pl.: fogyasztói preferenciák átrendeződése a helyettesítő termékek javára). Ugyanígy nem lehet egy napjainkban jól ismert betegség, mint a madárinfluenza puszta létét rendkívüli eseménynek tekinteni. Épp ellenkezőleg: a betegség terjedése és az azt követő baromfiágazati válság – bizonyos esetekben – a nemzeti hatóságoknak a betegségek kezelése terén nem kellően szigorú biztonsági és megelőzési gyakorlatának köszönhető.

(65) Az említett rendeletekben javasolt támogatási intézkedések segítségével szándékozott a Bizottság szembenézni a madárinfluenza kedvezőtlen piaci következményeivel. Azzal, hogy a Bizottság ilyen eszközökhöz folyamodott, határozottan kinyilvánította: úgy avatkozik be a válságba, hogy egyúttal teljes mértékben kizár minden más szóba jöhető beavatkozási alternatívát, amely a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben befolyásolhatja.

(66) Az olasz hatóságok valójában nem szolgáltattak olyan indokot, ami miatt a szóban forgó esetet az egyéb, rendkívülinek nem minősített madárinfluenza esetektől meg kellene különböztetni. Következésképpen az olasz hatóságok által javasolt támogatás nem engedélyezhető – a 87. cikk (2) bekezdésben foglalt mentesítő rendelkezések nem alkalmazhatóak jogalapként ebben az ügyben. Pontosabban: a b) pontban foglaltak (amelyek értelmében a természeti csapások vagy egyéb rendkívüli események okozta károk helyreállítására irányuló támogatások összeegyeztethetőek a közös piaccal) nem alkalmazhatóak.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésében foglalt mentesítések

(67) Meg kell vizsgálni, hogy a javasolt intézkedés összeegyeztethető-e a közös piaccal az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésében foglaltak szerint. Egész pontosan a c) pont rendelkezései vonatkoznak ide, amelyek kimondják, hogy egy támogatás akkor tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal, ha az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődésének előmozdítására irányul, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(68) Az iránymutatások 11.4 pontja szabályozza a gazdálkodók állatbetegségek miatt elszenvedett károsainak enyhítésére irányuló állami támogatásokat.

(69) Az iránymutatások rögzítik, hogy amennyiben egy gazdálkodó elveszti állatait valamilyen járványos betegség következtében, vagy ha növényállományát valamilyen betegség tönkreteszi, az alapvetően nem minősül a Szerződés szerinti természeti csapásnak vagy rendkívüli eseménynek. Hasonlóképpen az elszenvedett veszteségek kompenzálására vagy a későbbi károk megelőzésére irányuló támogatásokat kizárólag a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján lehet engedélyezni. E cikk kimondja, hogy egy támogatás akkor összeegyeztethető a közös piaccal, ha az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődésének előmozdítására irányul, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(70) Annak érdekében, hogy ez a mentesítés alkalmazható legyen, a tagállamnak be kell mutatnia, hogy a tervezett intézkedések összeegyeztethetőségi feltételei fennállnak.

(71) Az iránymutatások 11.4 pontja szerint a Bizottság a gazdálkodóknak nyújtott azon támogatásokat, amelyek valamilyen állat- vagy növénybetegségből eredő veszteségek enyhítésére irányulnak, csak akkor tekinti elfogadhatónak, ha olyan közösségi, nemzeti vagy regionális szinten létrehozott program részét képezik, amely alkalmas a szóban forgó betegség megelőzésére, nyomon követésére és felszámolására. Azokat a támogatásokat, amelyek egyszerűen a gazdálkodók által elszenvedett veszteségek enyhítésére irányulnak anélkül, hogy az alapprobléma megoldását célzó intézkedéssel társulnának, a közös piaccal összeegyeztethetetlen működési támogatásnak kell tekinteni.

(72) Egyszersmind a Bizottság megítélése szerint az olasz hatóságok nem nyújtottak be kielégítő indoklást arra nézve, hogy a szóban forgó mentesítést alkalmazni lehessen az állami támogatásokra vonatkozó szabályok fényében; különös tekintettel az említett iránymutatások 11.4 pontjára.

(73) Következésképpen az olasz hatóságok által javasolt támogatás nem engedélyezhető ezen a jogalapon.

(74) Az olasz hatóságok nem neveztek meg egyéb intézkedést a támogatás jogalapjául.

(75) Noha az olasz hatóságok soha nem utaltak az iránymutatások megmentési célú és szerkezetátalakítási alkalmazására, a Bizottság a teljes körűségre törekedvén megvizsgálja, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak ([22]) juttatott megmentési célú és szerkezetátalakítási állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatások nem alkalmazhatóak-e jelen ügyben. Az első feltétele annak, hogy megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás kedvezményezettjévé váljon egy vállalkozás az, hogy az említett iránymutatások szerint nehéz helyzetben lévőnek minősüljön. A Bizottság birtokában lévő információkból nem derül ki, hogy az érintett vállalkozások az említett iránymutatások szerinti nehéz helyzetben vannak-e.

(76) A Bizottság mindenesetre hangsúlyozni kívánja, hogy az érintett tagállam feladata, hogy eleget tegyen a Bizottság irányába való együttműködési kötelezettségnek, és hogy mindennemű tájékoztatást megadjon annak érdekében, hogy nevezett intézmény meggyőződhessen a kért mentesítés minden feltételének fennállásáról ([23]). Az olasz hatóságok egyetlen olyan dokumentumot sem nyújtottak be a Bizottsághoz, amely alapján megvizsgálhatták volna az adatokat az iránymutatások tükrében – mindezt a Bizottság a vizsgálat megindításáról szóló határozat (24) pontjában (a végleges határozat (30) pontja) adott jelzései ellenére.

VII. **KÖVETKEZTETÉS**

(77) Előzőek figyelembevételével a Bizottság arra következtet, hogy az Olaszország által a baromfi ágazatnak nyújtani szándékozott támogatás a 87. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül, amely nem tartozik a 87. cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt mentesítő rendelkezések egyike alá sem.

(78) Mivel az intézkedést a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jelentették be, és azt az olasz hatóságok nem hajtották végre, így a támogatások visszakövetelésének nincs helye,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Olaszország által a madárinfluenza megelőzésére nyújtani szándékozott állami támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

Ennélfogva az említett támogatás folyósítása nem engedélyezett.

2. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. december 10-én.

a Bizottság részéről
Mariann FISCHER BOEL
a Bizottság tagja

([22]) Lásd az 5. lábjegyzetet.

([23]) Az Elsőfokú Bíróság 2005. június 15-i ítélete a T-171/02. sz., Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben (EBHT 2005, II-2123. o., 129. bekezdés).